

től elhatárolt urnatemetőiben történő hamvasztásos temetési rítusa.²⁸

A 2003-as ásatási szezonban a szelvény délnyugati sarkában talált ház (No. 3181) padlójáról, a tűzhelytől 20 cm-re délkeletre egy kőkoncentrációból előkerült egy ép tokos véső. Ehhez mind típusban, mind korban legközelebb a dunaújvárosi I. Koszider kincsből található véső áll,²⁹ habár a Százhalombattán előkerült darab nagyobb és robosztusabb. Hasonló véső ismert még Somogy megyéből³⁰ és talán a nagyhangosi kincsből található töredék³¹ is ehhez a típushoz tartozik. (Lásd az illusztrációt a 292. oldalon!)

Összegezve egyértelműen megállapítható, hogy a százhalombattai földvár bronzkori tell, a Koszider korban sűrűn lakott település volt. Az általunk feltárt részén viszont rétegenként más-más tevékenységeket folytattak, tehát a település belső struktúrája életének utolsó évszázada folyamán lakószintenként változott.

POROSZLAI ILDIKÓ – VICZE MAGDOLNA

358. Százhalombatta, Turul utca 49–51–53.

(Pest megye) B

2003. április 17–18-án bejelentést követően leletmentést végeztünk az építési telken található agyagos löszfalban (hrsz.: 11/2). Előkerült négy gödör, amelyek leletanyaga csont, kerámia, pattintott kőeszköz, faszén volt.

BALOGH ÉVA

359. Szeged, Kiskundorozsma, Daru-halom-dűlő I.

(Csongrád megye) Á?

Az M5 és a hozzá kapcsolódó úgynevezett M430 jelzetű tervezett autópálya nyomvonalán végzett kutatások keretében 2003. május 27. és június 13. között megelőző feltárást végeztünk a jelzett területen (26/93; M5 Nr. 61=M43/3). A terepbejárás adatok alapján középkori település maradványaira számítottunk.

A régészeti lelőhely Kiskundorozsmától ÉNy-ra, az Algyői főcsatorna mentén helyezkedik el, a Maty-ér két ága között, mindkét medertől kb. 500 m-re található.

A feltárássra kijelölt terület határait földmunkagépekkel körbeástuk. A humuszolt terület nagysága 5122 m². A lehumuszolt területen összesen 33 régészeti jelenséget találtunk. Mivel ezek mindegyike cölöplyuk volt és régészeti korhatározásra alkalmas leletet nem találtunk bennük, a kijelölt területet nem tártuk fel teljes egészében. A megkutatott terület nagysága kb. 12 000 m².

A feltárt régészeti jelenségek minden bizonnyal a lelőhelytől K-re fekvő, nagy kiterjedésű Árpád-kori település külső részeit (Kiskundorozsma, Daru-halom-dűlő II. 26/94 (M5 Nr. 62=M43/4)), valószínűleg az állatok legeltetésére használt területeit jelzik.

A feltáráson részt vett Mészáros Patrícia, Nagy Márta régészhallgató, Szeles Imre és Magyar Emil ásatási technikus.

PALUCH TIBOR – SZALONTAI CSABA

360. Szeged, Kiskundorozsma, Daru-halom-dűlő II.

(Csongrád megye) Sza, A, Á

2003. június 5. és október 17. között megelőző feltárást végeztünk a jelzett területen (26/94; M5 Nr. 62=M43/4). A terepbejárás adatok alapján ősi- vagy népvándorlás kori, illetve középkori település maradványaira számítottunk.

A régészeti lelőhely Kiskundorozsmától ÉNy-ra helyezkedik el a Maty-ér egyik ágának Ny-i partján, a mederrel párhuzamosan futó két dombháton.

A tervezett nyomvonal mintegy 350 m hosszú, és 90 m széles területen érintette és veszélyeztette a régészeti lelőhelyet. A feltárássra kijelölt terület teljes felszínét földmunkagépekkel humuszoltuk. Az így feltárt terület nagysága 32 444 m², amelyen összesen 525 régészeti jelenséget találtunk.

Alapvetően 2 nagy korszak régészeti jelenségeit határoztuk meg. 93 db *avar kori* sírt tártunk fel. A sírok kora, a bennük talált ékszerek, lemezes övdíszek, gyöngök és kerámia alapján a közép és késő avar közti átmenetre tehető. Az egyik sírban bizánci solidust is találtunk.

A sírok tájolás ÉNy-DK, erősen É felé térnek el, de több sírt Ny-K, vagy K-Ny irányban ástak meg. A temető sírjai megközelítőleg 3 sorban helyezkednek el. A temető teljes területe és az összes sír feltártnak tekinthető. A sírokban számos érdekes sírgödör-formát, koporsót sikerült megfigyelnünk. A sírok között egy fülkesírt is feltártunk.

Leelőhelyünk másik fontos rétege egy *Árpád-kori* település volt. A Maty-ér mentén párhuzamosan elhelyezkedő településnek csak a mederre merőlegesen futó, a nyomvonal által érintett részét tudtuk feltárni; az Árpád-kori település maradványai a feltáráss teljes felületén megtalálhatók voltak. A település intenzitása és szerkezete közepes. Vermeket, földbe ásott házakat, kovácsműhelyeket, kutakat, árkokat, árokrendszereket, karámkokat, telekként értelmezhető gazdasági egységeket és

28 Fontos itt megjegyezni, hogy az általános halotthamvasztásos rítus ellenére, minden nagyobb Vátya temetőben található néhány csontvázas sír, mely az akkori társadalom valamilyen (akár pozitív, akár negatív módon) megkülönböztetett tagja lehetett (VICZE, M.: Dunaújváros-Duna-dűlő. – The Early and Middle Bronze Age cemetery of Dunaújváros-Kosziderpadlás, PhD disszertáció ELTE Régészettudományi Intézet, Budapest, 2001., 60pp). Elképzelhető, hogy a 3070-es gödörrel kapcsolatban hasonló jelenségről van szó, csupán még hangsúlyozottabb formában.

29 MOZSOLICS, A.: Bronzefunde des Karpatenbeckens. Depotfundhorizonte von Hajdúsámson und Kosziderpadlás. Budapest, 1967, 63 Taf. 46.3.

30 MOZSOLICS 1967, Taf. 38.1.

31 MOZSOLICS 1967, Taf. 31.121.